

یک تجربه، چند درس

مفهوم اشکال هندسی را آموزش داد. بعد با چوب‌ها و نوعی شیرینی که حالت چسب داشت، از آن‌ها خواست که این نوع اشکال را درست کنند. کلاس با اینکه برای بزرگسالان ارائه می‌شد، بسیار هیجان‌انگیز بود. دبیر علوم هم علاوه بر استفاده از پاورپوینت و فیلمی که خودش ساخته بود، سه میکروسکوپ، پیاز و انواع وسایل دیگر را آورده بود تا دانشجویان را با مفهوم سلول زنده آشنا کند.

این دو معلم نشان دادند که پاورپوینت را می‌توان در کنار نگاه به دانش‌آموزان و تعامل با آن‌ها به کار گرفت؛ برخلاف پاره‌ای از معلمان که چنان در پاورپوینت و فتون و تکنیک‌های آن غرق می‌شوند که گویی آن‌ها بیش از دانش‌آموزان اهمیت دارند. از چپ و راست مانند ماشین‌هایی که به آن انواع زینت‌آلات را آویخته‌اند، روی پاورپوینتشان کار می‌کنند. موسیقی روی آن می‌گذارند، از فونت‌های متفاوت و رنگ‌های گوناگون استفاده می‌کنند و متن را از راست به چپ می‌آورند و از چپ به راست می‌برند و آن را می‌چرخانند؛ گویی قرار است با پاورپوینت شعبده‌بازی کنند. به نظر می‌رسد باتوجه به اینکه بسیاری از مدارس ما- حداقل در مراکز استان‌ها- به وسایل و تجهیزات آموزشی مجهز شده‌اند، خوب است آموزش و پرورش نمونه‌های ساده آموزش به کمک فناوری را آماده کند و از طریق صداوسیما در معرض دید معلمان کشور بگذارد تا بتوان از ظرفیت‌های عظیم معلمان کشور و نیز فناوری‌های جدید به‌نحو بهتری استفاده کرد. بیش از یک دهه است که ما از کلیات گذشته‌ایم و دیگر لازم نیست در مزایای فناوری سخنان کلی و بی‌فایده بگوییم یا در پیچ و خم ابزارهای ساده‌ای مانند پاورپوینت بمانیم و به آن‌ها اکتفا کنیم. از خود پرسیم: «اصلاً قرار است به چه منظور از پاورپوینت استفاده کنیم؟» باید نشان دهیم که می‌توان به آسانی و با آسودگی خیال از فناوری‌های جدید استفاده کرد و در آن کامیاب شد. البته فراموش نکنیم که بخشی از موفقیت معلمان منوط به آن است که سیاست امتحان‌محوری و تمرکزگرایی کاهش یابد و به قابلیت‌های معلمان خود و صلاحیت‌های آن‌ها ایمان بیاوریم. در افزایش این صلاحیت‌ها، به کمک ایشان برویم و در تصمیم‌گیری‌ها آن‌ها را مشارکت دهیم.

سال گذشته در یکی از سرمقاله‌های نشریه، درباره چگونگی استفاده از فناوری‌های جدید آموزشی در تدریس و غلبه «پاورپوینت» در عرصه تعلیم و تربیت نکاتی را نگاشتم. امسال تحقیقی را در دانشگاه «مالایا» (یوام) در مالزی با همکاری یکی از دانشجویان انجام دادم که در آن از دانشجویان کارشناسی ارشد خواسته بودیم احساس خود را از کلاسی که در آن، درس از طریق پاورپوینت ارائه می‌شود، بیان کنند. دانشجویان تجربه‌های متضادی داشتند. برخی می‌گفتند که وقتی استادشان از پاورپوینت استفاده می‌کند، خیالشان راحت است که سرخ مباحث کجاست و روی چه مباحثی در درس تأکید می‌شود، ولی این همه داستان نبود.

بیشتر دانشجویان معتقد بودند که اغلب استادان به نحو خسته‌کننده‌ای از پاورپوینت استفاده می‌کنند. برخی استادان همه مطالبشان را در پاورپوینت می‌گنجانند و از ابتدا تا به انتهای کلاس از روی آن می‌خوانند. برخی از استادان به دلیل استفاده از پاورپوینت، عملاً هیچ تعاملی با دانشجویان ندارند و تمرکزشان بر اسلایدهایشان است. به نظر برخی از دانشجویان، استادانی که دانش اندکی دارند و بر مطالب مسلط نیستند، خود را پشت پاورپوینت پنهان می‌کنند و عملاً از پشت صفحه اصلی کلید و رایانه خود بیرون نمی‌آیند.

شاید استفاده از پاورپوینت در دانشگاه با مدرسه متفاوت باشد.

در مدرسه معلم مجال بیشتری برای استفاده از نرم‌افزار دارد و یک معلم مجرب خود را به پاورپوینت محدود نمی‌کند. من در کلاس دیگری که داشتیم، دو تن از دانشجویانم که یکی معلم ریاضی دوره ابتدایی است و دیگری دبیر علوم دوره متوسطه، به‌گونه‌ای جالب از فناوری‌های نو استفاده کردند. آن‌ها در کنار فناوری‌های جدید، انواع ابزارها را هم با خود به کلاس آورده بودند. معلم ریاضی در آموزش ریاضی از پاورپوینت استفاده کرد و ابتدا به شاگردانش

